

Most pedig felkérem dr. Pásztori-Kupán István tanár urat, dr. Juhász Tamás professzor úr tanszéki utódját, hogy méltassa a professzor úr munkásságát.”

„Tisztelt Professzor Úr!

Kedves Családtagok, Barátok! Tisztelt Egybegyűlteket!

Az öreg teológia újfent emlékezetes esemény színhelye: ma adunk hálát Istennek Juhász Tamás professzor úr, Intézetünk érdemes tanára munkásságáért és mindazért, amivel a mindenható Isten bennünket őrajta keresztül megajándékozott. Életútjának különböző állomásairól itt és most nemcsak kötelességből emlékezem meg szívesen, hanem azért is, mert egy-egy dátum és helyszín számomra – Tamás bátyám tanítványa és szolgatársa számára – ismerősen és kedvesen cseng.

Kezdhetnénk mindjárt a legelején: Juhász Tamás születésnapját már csak azért is könnyű megjegyezni, mert András Nimród fiamnál pontosan 58 esztendővel korábban, egyazon napon és helységben született: 1946. január 23-án, Kolozsváron. Családját, Juhász Albert nagypapját keresztül hosszú idő óta szoros kapcsolat fűzte ahhoz a kedves kisvároshoz, amely évszázadokig volt az erdélyi teológiai tudományosság bölcsője és e teológia anyaintézet: ha valaki Nagyenyeden csak egyszer is megfordult, az belekóstolhatott abba a levegőbe, amit a régiek méltán neveztek *genius locinak*, a hely szellemének. Biztos vagyok benne, hogy a Bethlen Kollégium ódon falai, híres könyvtára, a tornakert, a Várudvar, a református temető, ahol Pápai Páriz Ferenc és annyi más jeles tanítómester sírja domborul, nemcsak az én zsenge ifjúkorom számára jelentett meghatározó élményt, hanem Tamás bátyám életét és lelkiségét is alakította, hiszen gyakran időzött el ott, „a világ közepén”, ahogy Enyedet nemes egyszerűséggel a helybeliek nevezik. Óráin, visszaemlékezéseiben mindig azt a túlradó szeretetet hordozta Enyed iránt, ami azokból az enyedi vendiákokból áradt, akik még 70 éves találkozóra is hazajöttek, ha kellett, éppen Kanadából vagy Ausztráliából.

Juhász Tamás nem volt „subscribált” enyedi diák, viszont a kollégium lelkiségét így, gyakori látogatásain keresztül önkéntelenül is átvette. Tanulmányait ugyanis Kolozsváron végezte, és noha ugyanabban az iskolában járt 12 esztendeig, ez idő alatt – számos erdélyi iskola 20. századi történetének mintájára – az ő kolozsvári alma matere is négyszer váltott nevet: először *1-es számú Fiúiskolának*, majd *2-es számú Középiskolának*, aztán *Ady Endre Középiskolának*, végül, 1959-től 1963-ig – amikor Juhász Tamás ott érettségizett – *Ady-Sincai Középiskolának* nevezték. Talán mondanunk sem kell, hogy



azóta a magyar költő neve – feltehetően hangzási és esztétikai okokból – lekopott az intézmény homlokzatáról...

Juhász Tamás 1963 és 1967 között volt a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet hallgatója, és itt szerezte meg alapfokú teológiai képesítését. Az 1967–1968-as tanévben – a rendszeres teológia és a felekezettudomány (szimbolika) iránti érdeklődésének jeleként – a bukaresti Ortodox Teológiai Intézetben folytat

elmélyítő jellegű tanulmányokat, amelyet 1968 és 1970 között ismét a Protestáns Teológiai Intézet kötelékében töltött magiszteri tanfolyam követ. 1970-ben helyezik ki segédlelképásztori minőségben a Nagyenyed közelében lévő Lőrincrévére, ahol 1972 és 1974 között már parókusként szolgál. Lőrincrévei szolgálata második esztendejében, 1971-ben köt házasságot Dobai Erzsébet Piroskával. Ezt a házasságot Isten két gyermek: Péter és Márta születésével áldotta meg. Azóta már az unokák is megjelentek a színen – nemcsak Tamás bátyám, hanem a fiam öröme is, hiszen ilyen népes gyermekesereg régen nem játszadozott a teológia hátsó udvarán...

A Lőrincrévén töltött négy esztendő után, 1974 és 1984 között Juhász Tamás a Kolozs megyei Detreheuntelepen folytatja lelképásztori szolgálatát. Ebben az időszakban megelégnül tudományos érdeklődése és munkássága is: 1977–1978-ban a münsteri Karl-Wilhelm Universitát hallgatójaként készül a doktori cím megszerzésére, melyet 1983-ban *A Heidelbergi Káté teológiai tanítása* címmel véd meg a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben Geréb Pál és Christoph Klein professzorok előtt. Időközben lefordítja és megjelenteti Wilhelm Niesel *Az evangélium és az egyházak* című munkáját is, mely Intézetünkben a szimbolika (felekezettudomány) egyik alaptankönyve lett.

1984-ben kezdi meg tanári munkásságát Intézetünkben, a református rendszeres teológia szakterületén. Az ide tartozó jó néhány tárgy (teológiai enciklopédia, filozófiai bevezetés, vallásfilozófia, hitvallásismeret, szimbolika, dogmatika, etika) előadása mellett eleinte latin és német nyelvet is oktat, illetve később átveszi az egyházjog és a kánon tanítását is. A *Heidelbergi Káté* iránti szeretete végigkísérte egész pályafutását: nem egyszer mondta, hogy aki a Kátét becsületesen megtanulja, az nem követhet el eget rengető dogmatikai hibákat. Az óegyház dogmatörténetének egy-egy fejezeténél elmélázva még ma is gyakran világosodik meg számomra a Kátéban szereplő egynémely kifejezés, jelzős szerkezet több száz esztendőes teológiai háttere, és olyankor mindig hállával gondolok édesapámra, aki a Kátét először, illetve Tamás bátyámra, aki ugyanezt másodszer bifláztatta be mindnyájunkkal. Bizony, mindketten ugyanvalóst jól tettek.

Tanítványaként és bibliaórásaként 1991 és 1996 között részesültem abban a kiváltságban, hogy szókratészi derűvel, kálvini szigorúsággal és erasmusi humorral fűszerezett előadásait hallgathassam. A mi évfolyamunk nagyon hamar rájött, hogy Juhász Tamás professzor urat órán állandóan kérdésekkel kell ostromolni, hiszen a kötelező tananyagot túl – teológiai műveltségének és széleskörű olvasottságának köszönhetően – annyi apró részlet megvilágítására képes, hogy azokat valóban kár volna kihagyni. Az is előfordult, hogy óra végén megállapította: nem tudta végigmondani, amit akart, de nem bánja, hogy kérdeztünk, mert így arról beszélhetett, ami bennünket érdekelt, és így az órán elhangzottak bennünk is élményszerűen, akár egyik-másik híres teológushoz fűződő anekdotaként maradtak meg.

Az 1990-es évek egyébként is a lázas tervezgetés, újrakezdés, tenni akarás esztendei voltak szerte Erdélyben és itt bent az Intézetben is. A megsokszorozódott létszámú teológus ifjúságot nem volt könnyű rendre szoktatni és kordában tartani. Ez természetesen – ifjú korunkra és szívünk kívánságaira való tekintettel – nemcsak tanfegyelmi rendtartást jelentett. Erre az időszakra esett az Intézet tetőterének, vagy ahogy mi akkoriban neveztük: *Ábrahám kebelének* beépítése, majd a leghihetlenebb és legváratlannabb fordulat, a női bentlakási szárny megnyitása is. A mai teológiai hallgatók el sem tudják képzelni, hogy két évtizeddel ezelőtt mennyire komoly előkészítő munka előzte meg e történelmi lépés megtételét: Tamás bátyánk pedig azok közé tartozott, akik nem

ijedtek meg e gyökeres változástól, sőt üdvözölték azt. Jól ismert mosolyával nyugtázta, ha valamelyik teológus ifjú a másik szárnyon társára talált.

Az ifjúsági alkalmakat, agapékat, teológusnapokat, gyakori vígестéelyeket a világért ki nem hagyta volna. A humorban nem ismert tréfát: az első sorból felhangzó karakteres, harsány nevetése volt a legnagyobb kitüntetés, amelyet teológiai hallgató a tanárok, az Intézet és a közegyház mindennapjainak hol csípősebb, hol kíméletesebb kifigurázásában elérhetett. Amiképpen tisztában volt a különböző dogmatikai kijelentések közötti árnyalati különbségekkel, éppolyan pontosan tudta, hol húzódik a szellemes humor és a nyegleség közötti vékony határ, és annak betartására mindig a rá jellemző diplomati- kus finomsággal figyelmeztetett.

Ajtóján hosszú évekig a Káté egyik szerzőjének, Ursinusnak a jelmondata volt olvasható: „Amice, ki hozzám jönnél, légy szófukar és gyors, majd távozz. Vagy maradj: munkámban segíteni.” Ennek ellenére Juhász Tamás soha nem volt türelmetlen egyetlen hozzá bekopogó diákkal sem: mindenkit végighallgatott. Az időt, amelyet ránk szánt, sok más, életében bizonyára fontos eseménytől és alkalomtól kellett elvennie. Saját bevallása szerint tanítványait nem egyszerűen *tanítani*, hanem *megtanítani* akarta arra, amihez értett. Ez az igekötő az ő tanári munkássága rendjén azt is jelentette, hogy a hallgatóktól soha nem sajnálta az időt: a *megtanításhoz* ugyanis sokkal több időre és energiára van szükség, mint a *tanításhoz*. Ennek legújabb ékes bizonyítéka, hogy az új tanítási rendszeren belül – amely minden tanár megtartható óramennyiségét is meghatározza – Juhász Tamás professzor úr önként vállalt óráinak mennyisége akár két és fél tanár normájának is megfelelő lehetne. A szóbeli közlés és közvetlen nevelés elkötelezett híveként ezt a mennyiséget Tamás bátyám mindig önként és örömmel vállalta.

A tanár életrajzát nem lehet megírni tanítványai életrajza nélkül: Juhász Tamás életrajza is az ő tanítványai életének mozaikjaiból, a tőle kapott útravaló hasznából és eredményéből tevődik össze. A pontos, rendszeres és becsületos munka végzése mellett elleshettük tőle az isteni gondviselés mintájára történő előrelátó gondoskodást is. Az Intézet sportpályája melletti fák árnyékában a meccset végigélvező mai hallgatók közül bizonyára nagyon kevesen tudják, hogy a fejük fölötti árnyékot egy jó másfél évtizeddel ezelőtt elkövetett diákcsínynek köszönhetik, melynek „honorálásaképpen” Juhász Tamás professzor úr javaslatára az Intézet Tanári Kara a vétkesekkel facsemetéket ültetett. Biblikusan fogalmazva, a diákok ugyan nem gonoszt, de illetlent gondoltak és részben cselekedtek, de a professzor úr ezt jóra gondolta fordítani, hogy cselekedjék úgy, amint ma, hogy a sok diák feletti oltalmazó árnyékot megtartsa.

Az élmények felsorolásából elég lassan tudnék kifogyni. E méltatásra készülve azt kérdeztem önmagamtól: ugyan milyen ajándékkal kedveskedhet a tanítvány a dogmatikaprofesszornak? Költői vénám nincs, ezt már ifjúkori udvarlásaim idején félreérthetetlenül jelezték a gyengébb nem tagjai. Zenetudásomról – Kovács László Attila professzor úrra és az ő irántam tanúsított szakmai kegyelmére való tekintettel – pedig ehelyütt hadd ne emlékezzünk meg, hanem borítsuk reá a feledés könyörületos fátyolát. Panegyricust, dicsőítő éneket pedig hogyan írhatnék annak, aki egész pályafutása során azt hirdette és vallotta, hogy egyedül Istené a dicsőség (Soli Deo Gloria)? Így hát köztes megoldáshoz kellett folyamodnom: költői és zenei alkalmatlanságomat figyelmen kívül hagyva, a református liturgiába Juhász Tamás professzor úr által is szorgalmazott *Niceai-Konstantinápolyi Hitvallás* szövegét merészeltam verses formába önteni, pontosabban Balassi Bálint egyik híres énekéhez igazítani. Ennek a Juhász Tamás és Pásztori-Kupán András Nímród születésnapján keletkezett szerzeménynek az ősb-

mutatójára kerül most sor az Intézet kórusának és a zenéhez valóban értő hallgatóinak előadásában – az örökkévaló Isten dicsőségére, Juhász Tamás professzor úr előtti tisztelgésükkel. Az ének szövege a padokra kitett lapokról követhető.

Juhász Tamás professzor úr életére és szolgálatára Isten gazdag áldását kívánjuk, és reméljük, hogy az atyák magyar dallamra megszólaló hitvallása az ő számára is üzeni, hogy ővele együtt mindnyájan a Mester református, keresztyén és magyar tanítványai vagyunk, és mindörökké azok is maradunk.”

**Pásztori-Kupán István**

## A Niceai-Konstantinápolyi Hitvallás

Balassi Bálint Hymnus secundus ad Deum Filium című,

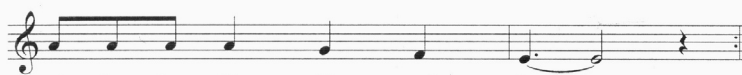
(A Szentháromságnak, kinek imádkoznak kezdetű) verse dallamára

Dallama: Cantus Catholici (1651)

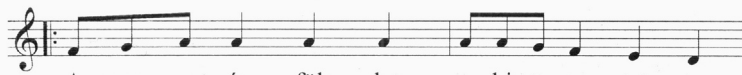
Szöveg: Pásztori-Kupán István (2012)



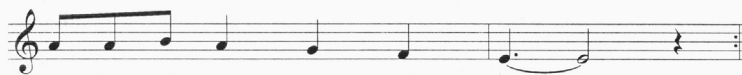
1. Hi - szünk egy Is - ten - ben, meny - nye - i A - tyánk - ban,  
Min - den lát - ha - tó - nak és lát - ha - tat - lan - nak



min - den - ha - tó U - runk - ban,\_\_\_\_  
ö - rök Al - ko - tó - já - ban,\_\_\_\_



A meny - nyet és föl - det a - ki te - rem - tet - te,



sgon - dot vi - sel a - zok - ra.\_\_\_\_

2. Hiszünk az egy Úrban, Jézus Krisztusunkban, Isten Egyszülöttjében,  
Aki az Atyától nemzetett öröktől, az ő szent kebelében,  
Minden idők előtt, Isten az Istentől, Fény a Világosságtól.
3. Valóságos Isten a valóságostól; született, nem teremtmény,  
Egyetlen lényegből, a Teremtőből, aki a mennyei Fény,  
Minden általa lett, és önála nélkül semmi nem lett, ami lett.
4. Értünk, emberekért és idvességünkért alászállt a mennyekből,  
Testté lett Lélektől és Szűz Máriától, ember lett szeretetből.  
Keresztre feszíték Pilátus idején tudatlan gyűlölségből.
5. Az Úr kiszenvedett és eltemettetett, harmadnap feltámadván,  
Az íráskok szerint fölment a mennyekbe, és ül az Atya jobbján,  
De majd újra eljön örök dicsőséggel, nem hagy bennünket árván.